

La Veu de Tortosa

SETMANARI REGIONALISTE

«VERGONYA ETERNA A AQUELLS QUE DESPRECIANT SON IDIOMA ALABAN LO DELS ALTRES». — Dante.

NOTES BIBLIOGRÁFIQUES

NARRACIONES TORTOSINAS, páginas de Historia y Biografía, por don Federico Pastor y Lluís, con una carta-prólogo del Excmo. Sr. D. Felipe Pedrell.—Un volumen en 4.º mayor de 330 páginas.—Imprenta de José L. Foguet y Sales—Año 1901.

Son titol ja indica que l'obra del senyor Pastor y Lluís tracta exclusivament de la narració de fets històrics de Tortosa y dels homens que mes gloria han dat a nostra ciutat insigne.

Fullejada aquesta obra detingudament y analisats un per un los capitols de la mateixa, podem dir ben bé qu' aquest llibre presenta dos caracters distints que 'l fan doble simpatic. Aixó es: *amplificació* de nostres pàgines memorables y *creació* d'uns nous anals, enfosquits fins ara, en les tenebres del oblit. Aquesta segona part es realment molt mes important que la primera; puig que gracies al *espírit* d' investigació de que está posehit son autor, surten a la llum del mon coses y tradicions, que, sense la ploma galana del senyor Pastor y Lluís, s' haurien perdut pera sempre.

L' *amplificació* de nostra historia antiga está portada a cap d' una manera molt ben filada, sobressortint en totes les pàgines que 'l senyor Pastor y Lluís glorifica, un coneixement de la Historia general d' Espanya que remarca una vegada mes la fama de persona estudiosa y erudita de que vé gosant desde sa mes tendra juvenesa. Llástima, y ho dihém plens de pena, que 'l senyor Pastor embegut en les cròniques d' escriptors poch aymadors del moviment tradicional de nostra antiga nacionalitat, hagi secondat l' error y defensat, ab un entussiasme digne de millor causa, les pertorbacions que van brollar del fons de Catalunya degut a la tirania del malvat inspirador de Felip IV.

Aquest es l' unich punt negre que hem notat en aquest llibre important. Hi ha molt per dir encara de aquelles mal anomenades *sedicions*. Dia vindrá, a no trigar, que veurém les coses clares. Aleshores jutjarém.

Deixant apart aixó, *Narraciones tortosinas* es un llibre molt ben escrit. Lo suficient pera que'l aficionat recórrega les seves pàgines ab afanós dalit sense que deixi d' assaborir hasta acabar la última lletra.

Pera l'estudi de la historia contemporanea ofereix preuhats datos en los que, ab criteri imparcial, descriu ab molta exactitut ditxos y fets culminants en que 's veu embolcallada la nostra ciutat y sa regió, desenrotllantse sa existencia que no deixa d' estar, com es natural, relacionada ab les altres regions de Catalunya y les restants d' Espanya.

Les *Narraciones tortosinas* no tant sols reflectan tots els fenomens de la vida social, sino qu' en sas pàgines queda reprodühida, com hem dit, la historia contemporanea de nostra ciutat y dibuixades de ma mestra les costums y tradicions qu' han donat el sér a nostra patria petita y marcat la fesomia de Tortosa en la segona mitat del sigle XIX.

Los treballs de nostre amich senyor Pastor y Lluís suposen en el mateix serenitat d' anim y llibertat d' acció pera enaltir les gestes d' honorables compatricis a quin espill deuen mirar-se tots aquells que senten ver entussiasme per les glories de la patria ahont varen naixer.

Rebi ab aquest motiu, nostra mes entussiasma felicitació.

Francesch Mestrè y Noé.

Tortosa, Juny de 1901.

CAP A CASA

TORNADA DELS DIPUTATS CATALANISTES

Los Senyors Robert, Domenech, Rus siñol y Torres, verdaders y genuins diputats per Barcelona y representants, també, de les aspiracions del poble catalá, son ja de regrés a la ciutat compdal.

Quan la colla apanyada pels directors del odiós poder central va declarar *graves* les actes dels defensors de Catalunya pretenent escamotejarlos lo que tan legitimament els hi pertany, los Diputats per Barcelona no pogueren ja respirar aquella atmósfera corrompuda per los miasmes politichs que la infesten fins a voler corrompre y inutilisar una cosa tan pura, tan legitima y tan legal com es la elecció de nostres amichs pera representants del poble catalá, Perxó se 'n entornaren a la seva terra: perxó deixaren la capital d' Espanya defugnint tota mena de rahó inútil y escarceos romantichs passats de moda.

Nosaltres els hi aplaudim aquesta actitud patriótica: es lo millor que po-

dien fer encara que aquet retorn li cogui a n' aquella comissió fiscalisadora.

A Madrid se 'ls hi haurien recremat les sanchs al escoltar los disbarats de tants xerrayres si es que 'ls Diputats per Barcelona haguessen intentat defensarse de les magarrufes posades en joch per' aquella *respectable comissió* que quan vol s' empenya en dirnos que s'ha fet denit al mitj del dia.

¿Qu' haurien conseguit de quedar-se? De segur que 'l *vuelva usted mañana* ha guera segut la *muletilla* de tots els dies, fins a que la discussió del Missatge hagués quedat llesta del tot, qu' es precisament lo que mes els hi interessa a tots els que perden el temps en lluytes bisantines.

¡Bona está la patria pera rahons de torn! ¿No veulen que fins l' escultor Querol vol fer contrastar ab lo seu projecte de monument *El último repatriado* la honra perduda ab les pretensions d' aqueixos homes sense seny que 's titolen *govern d' Espanya*?...

La ciutat de Barcelona ha fet justizia a sos Diputats y aixis com els va honrar ab los seus vots, mal que li pese a la premsa caciquit y assalariada, ha aprobat son retorn, puig que ab tot y no haverse propagat intencionadament la nova de la vinguda, varen acudir a la estació y sos voltants milenars de persones de totes les classes socials, de les que paguen y no cobren, constituhint tal procediment un veredict d' aprovació de la conducta molt encertada dels Diputats catalanistes.

Per nostta part los felicitem, també, coralment y ens fem solidaris de sa franca y patriótica ressolució.

Jofre.

Tortosa, Juny, de 1901.

Fullejant la Historia

Era a principis del any 1808.

Valguentse de traidors enganys y fent ús d' una hipócrita amistat, l' exércit de Napoleón I s' havia anat apoderant de las principals plassas militars d' Espanya.

El govern, ab una debilitat propia d' una rassa degenerada no 's donava compte de las intencions del déspota francès: fins que 'l poble, rezelós ja de temps y conmogut per las desconsoladoras novas que circulavan arreu per la peninsu'a, compregué que 's tractava de robarli la seva independencia y

fou ell el primer en desenmascarar al tirá y rompre 'l foch contra ell, donant lloch a l' hermosa epopeya del 2 de Maig.

Catalunya, amant com la que més de llur llibertat, respongué tot seguit al crit d' independencia donat pel poble, de Madrid y com un sol home s' aixecá en armas contra l' opressor, sense tenir un plan general de guerra, pero sí un sol pensament, qu' era expulsar de casa seva las tropas extranjeras, y obtingué ab sas propias forsas victorias tant renomnadas com las del Bruch, Cardona y Ripoll y fets d' armas tant gloriosos com la defensa de Girona.

Durant el transcurs d' aquets fets, que tan enlairaren al poble catalá, a Lleyda 's va constituir la primera Junta Regional d' Espanya, la que 's va cuidar del govern, administració y direcció militar de nostre principat, y aquesta Junta, igual que altres que obravan ab complerta autonomia, varen esser las que ab sos esforços donaren alé al poble y al exércit perque 'l premi de llurs afanys fos la lliberació d' Espanya y el cástich sever del qui, usant de malas manyas, havia invadit el nostre terror.

Aqueixa va esser la última vegada que nostra Catalunya va fer ús de sa autonomia, y cal fer notar que per defensar la independencia d' Espanya va despreciar ab una abnegació digna d' esser tinguda en compte, las ofrenas que li va fer l' emperador dels francesos, ofrenas que ja varen esser posadas en práctica durant el temps que va dominar en Catalunya y las que tendian al reconeixement de l' antiga nacionalitat catalana.

Per lo tant, Espanya va esser salvada pels titánichs esforços de las sevas regions, y si una autonomia imposada per careixe de govern central va donar tant bon fruit, podem calcular fácilmente lo que seria una Espanya ahont las forsas regionals es desenrotllessin pacíficament y ab sencera llibertat.

A més de lo dit y per confondre als impertèrrits centralistes que son poruchs de rompre 'ls llassos centralisadors, podem fer memoria de la última guerra franch-prussiana.

L' Alemanya, composta d' una munió de nacionalitats confederadas, va invadir a la Fransa unitarista ab un nombros y disciplinat exércit.

Després d' uns quants sagnants combats que posaren de relleu el valor dels combatents y la dolenta direcció militar francesa, l' exércit prussiá va posar siti a París.

La defensa heroica d' aquesta ciutat y l' encoratjament ab que va esser defensada pels seus habitants no van esser obstacle prou gran pera privar que se 'n apoderessin els seus enemics.

París va rendirse y la seva rendició va obligar á la Fransa á firmar un tractat de pau que li va costar dugas provincias y una forta indemnificació en metálich.

Aixís és que la perdua de la capital va esser la derrota de tota la Fransa.

Y are podem fer comparacions ben desapassionadas.

Desde 'l principi de la guerra d' independència els francesos eran amos de Madrid, ahont tenian el govern establert, el rey Joseph aposentat en el palau reyal, els principals forts d' Espanya en son poder y el rey lligitim dels espanyols presoner, y malgrat á tot aixó no podian vanitarse d' esser amos del tros de terra que deixavan enrera pera caminar; fins per provehir d' aigua á la tropa tenian d' anar á las fons en pelotons ben armats, puig allá ahont hi havia un espanyol, ja fos militar ja fos paisá, allá hi tenian un enemich armat y disposat á jugarlos hi una mala passada.

Si lo succehit á Espanya, si el valent esclat de vida que donaren las regions, per més que l' esser autonomistas ho devian á la forsa de les circumstancias y al haver desertat vergonyosament el rey Ferrán VII, si estudiem els fets historichs que fan constar que la salvació del Estat espanyol es degué á la vitalitat de las forsas regionals, si comparem tot aixó ab lo que va passar á Fransa, ahont l' unitarisme y el centralisme no pogueren, després de la perdua del centre, organitzar ni mitjanament una campanya que, quan menos els hagués permes fer un arreglo pacífich més ventatjós que 'l que feren, si el resultat d' aquesta comparació no convens als centralistas de que l' autómia, per compte d' atentar á la integritat dels Estats lo que fa és enrobustirla, és que que son cegos ó no hi volen veure.

Ab migrats recursos el regionalisme espanyol, casual y tot com era, va fer pondre l' estrella victoriosa del colós del sigle XIX; l' unitarisme francés, ab un nombrós exercit, no pogué defensar á sa patria com devia.

J. Martí y Oliver.

GENT DE COSTA

Regularment s' anomena aixís als vehins que habiten la part alta de Tortosa, ó sigue la primitiva població.

Los que tots los dies veyém á n' aquella bona gent, no 'ns entretenim en observar algunes de les costums que tenen, una mica diferentes de la *gent del pla*, y que criden l' atenció de casi tots los forasters que s' hi fixen poch ó molt.

Les cases dels barris alts per regla general son d' un ó dos pisos y de construcció molt antiga, sense cap classe de comoditat, ni condicions higieniques. Aixó fa que les families qu' habiten aquells primitius edificis no siguen gens exigents en lo confort interior de les seves cases ni en la seva manera de viurehi.

Quan arriba 'l temps de la calor se veu, en particular per les tardes, que no queda ningú á dintre de casa.

Los homes son al treball y les dones, assentades en cadires baixes les unes, y á terra les altres, se reuneixen en petits rotllos cosin, fent mitja y comentán qualsevol cosa qu' hagi passat pel *pla* de la ciutat.

— Mira, Cinta — diu una de les de la reunió — ¿ja sabs ara lo que passarà?

— ¡De qué! — respon l' altra.

— Dona, aixó de que 'ls gegants quan surtin los farán pujar per' aquí dalt.

— No 'n sabia res; ni ho crech tampoch. ¡No veus que per' aquí no hi arriba mes gent que 'ls empleats del Municipi quan han de fer lo *patró* pera fermos pagá la sal y 'l oli!

— Pues aixís ho ha dit lo que pesa á la báscula del mercat.

— Fuig, dona, fuig que aquell es molt de la broma.

Quantes vegades hem sentit pel mati que d' una finestra á l' altra, se criden les vehines, entaulanse lo següent dialecte:

— Francisca la teixidora; surt una mica si pots.

— ¿Qué vols Josepheta?

— Mira, voldria qu'hem deixessis un *caragolinet* perá escaufar una miqueta de llet, perque tinch á Salvadó al llit que no 's troba gaire be, y n' hi he comprat deu centims.

— Si, dona, si tot lo que vulgues.

També hem pogut observar que alguns carrés sembla que estiguen ocupats per tot una familia, á jutjar per la franquesa en que 's demanen mútuament les verdurens y altres viandes de menjar. Per aixó sentim á lo millor que les unes diuen á les altres:

— Ramoneta; ¿qu' hem podries donar una seba y una mica de joliver?

— Ay, ja ho saps Carlota, de molt bona gana.

— Té ho dich, perque la menuda no ha anat avuy al mercat y com jo ahí vaig portar una dinadeta d' alls, me pensava que encara tenia prou joliver.

Tanta es la voluntat que tenen á estar sempre pel seu carré, que fins algunes families al ser entre set y vuyt del vespre, se treuen una taulapetita al devant de la porta de casa y aprofitán la claró de la tarde que mor, se posen á sopar allí mateix.

Pero ahont demostren mes l' esperit, esquadriador es quan están molt tranquiles treballant assentades pel carré y de moment se sent una música que va al radere l' enterro d' algun nen:

— ¡Sentiu una música! — diu una.

— ¡Vols dir que ho es! — respon un' altra.

Y mentres aixó diuen, la que es més lleugera, se'n baixa corrent costa avall, fins arribar al cap del carré, y al veurer que es un enterro y que hi va una banda de música, fa una senya á les altres y com si fossen una nubolada de gent, baixen la costa corrent y 's posen al cap del carré á mirar com passa aquell enterro, sense que hi falte lo seu indispensable xarroteix:

— ¡Qui deu se! — pregunta una tirantse lo devantal enrollat á un costat.

— No ho se, ara veurem qui porta lo cap de dol, — diu un' altra.

— Que no veus que no hi va acompanyament.

— Lo mortet deu se fill d' un maquiniste ó d' un musich.

— Aixó deu se, perque la taut no es mes que de tres duros.

— Y ademés no van més que deu capellans y curat y monje.

Y en esta conversa acaba de passar l' enterro y les dones comentán de qui deu ser fill lo mort y si la taut es sencilla ó no ho es, tornen al seu puestó y acaben de passar la tarde parlán de lo mateix, fins que una de les del carré arriba tota cansada y 'ls diu qui era 'l mort y per qué hi anava la banda de música. Allavors á discutir si 'ls pares podien ó no fer millor enterro al noyet. Y aixó dura fins que van arribán los homens del treball y en quatre crits posen fi á n' aquell Congrés de barri, y 'ls uns dintre de casa y 'ls altres al carré se posen á sopar.

E. Cantero y Hernandez.

Tortosa, Juny de 1901.

COLABORACIÓ DE «LA VEU DE TORTOSA»

CAL TINDRE REFLEXIÓ

Lo gran perill del suscitar les energies socials d' un poble com el nostre, meridional, entussiasmador y escalfat, es lo decaudiment d' ánim, l' aplanament d' esperit que del mateix poble s' apodera quan al tocar los resultats de sa acció li apar no corresponen als grandiosos qu' en los días de sa excitació havia somiat.

La reacció, en aytals cassos, es terrible; y vet' aquí perque tant com cal pensarse molt avans d' emprendre una obra d' aquella naturalesa, cal, quan se tem que 'ls resultats no correspondrán á les ilusions y esperances del magí popular, posar les coses á centre, esmortehir aquestes ilusions y fer qu' el poble 's pari á reflexionar fredament fins á quin punt han d' arribar los resultats de sa actitud pera que no 's puga reputar malaguanyada.

Aquest es lo cas en que 's trova una part del poble catalá d' ençá de les darreres eleccions á Barcelona. No sabém si pera alguns dels qui cooperaren ab llur actitud y llurs esforços á lograr lo triomf dels diputats regionalistas, però té pera molts y molts catalans dels á qui aytal triomf ha fet despertar á la conciencia de la força ab que contar en la capital catalana les idees particularistes, la entrada dels diputats regionalistas en la Cambra baixa s' ha de significar per l' espetech dels discursos, de les interrupcions, de les proposicions y protestes ab que promoguin un seguit de calabruixos dels qu' honran los procedirs del Parlament espanyol. Y si tal no succeheix creurán porduts y fets endebades los treballs de dur á les Corts als diputats á que 'ns referim.

Res mes lluny qu' aquest discorre d' un discorre racional. No 's pot pas duptar del talent y la energia dels senyors Robert, Domenech Russiñol y Torres; no 's pot pas deixar de creure que s' esforçarán en proclamar y defençar nostres salvadores doctrines; però les condicions de la lluyta parla-

mentaria son de tal naturalesa y tant variables, que bé podria esser que la llur tasca no resultás tant llubida, segons lo concepte d' els imaginatius á que 'ns referiam, com ells havian esperat.

No es llógich ni conforme á rahó lo desaminarse en cas de que tal esdevingués; y una consideració senzillissima no 's deu perdre de vista may per may: la de que la part principal y més fructuosa de la campanya empresa pera portar á les Corts als vers representants del poble barceloní, fou lo desvetllament d' energies que representá la elecció. Aquest, acte de conciencia de si meteix fet per lo poble d' aquella ciutat, es lo resultat més hermós y 'l primer y més principal efecte de la campanya; y malgrat aquesta no 'n desaltre, aquells esperits descontentadissos que sempre esperan actes sorollosos, haurian de declararse vensuts. La tasca del Catalanisme certament es á fer á Madrid, mentres lo régim actual no acaba de corcairse; però es molt mes á Catalunya, en la educació social del poble; y aci ja la han ben feta los diputats que podrian no accontentar del tot, si les circumstancias de la lluyta no 'ls hi permeten promoure ó intervindre en actes sorollosos, als qui esperan en les sessions del Congrés les emocions meteixes qu' en les relacions de crims horripilants.

P.

LA FIESTA NACIONAL

REGENERACIO

EL REY Y EL TORO. — *La empresa de la plaza de toros regala al Rey la cabeza del toro «Perdigon» lidiado en séptimo lugar.*

Para mayor solemnidad, el ayuntamiento se encarga de disecar la cabeza, sobre la cual se colocará una placa de oro en la cual constará que la noble res tuvo la honra de morir ante D. Alfonso XIII, cuando por primera vez vió el Rey la fiesta nacional.

Los beneficios de la corrida de ayer ascienden á unas 70.000 pesetas.»

Ves si es temptador escriure un parell de mil ratllas sobre aquet telégrama.

Aquí si que si la Constitució no declarés inviolable al Rey, los hi asseguro que no m' hauria de posar lo dit al front per rumiar qué hi posaria al diari. Las duas mil ratllas sortirian com l' aygua per las canellas d' Espluga de Francolí, llisas, seguidas que no las engolirían tant depressa 'ls que las llegissen com m' eixirian de la punta de la ploma.

Si fins sembla que 'n sortin espurnas del tremp enloch de lletas!

Y que diguin lo que 'ls hi passi per la barretina al Parlament de Londres. Que vulguin ó que no vulguin un tros d' Andalusia per tenir més segura la posició de Gibraltar, ¿pot distréurens d' anar á la corrida real, sobretot si sabém que será real de veras?

Hont tenen lo cervell los que aconsellant á la Regent? Son personas ó qué?

Lo millor que pot fer la *Asociación protectora de animales y plantas* es dei-

xarho corre aixó dels animals. Val més que 's dediqui á contar los grans de mils que hi caben en una cuartera, que encare 'n treurá més resultat.

Bon demá li preparan á Espanya ab funcions com aquella de Beneficencia.

Un demá cent vegades més vergonyós que la desfeta darrera.

Perque las vergonyas d' aquesta no las varem veure; no més ne varem sentir á parlar. Mentres que las que 'ns vindrán las tindrem al costat mateix de casa.

DON PASQUAL MARQUINA

Ab verdadera satisfacció ens hem enterat pels periódichs de Tarragona y per cartas particulars de bons amichs, de la agradable nova d' haver guanyat la plassa de Musich major del Batalló de Cassadors de Llerena, quals oposicions s' han verificat fa poch dies á Alcalá de Henares, lo nostre distingit amich, l' inteligent musicó de segona classe del Regiment de Luchana, don Pasqual Marquina.

A Tortosa son molt poch los que no coneixen á Marquina, perque durant la seua estada aquí, dat lo bon caracter y la gran amabilitat que 'l caracteriza, va saber ferse tans amichs com persones va tractar.

Ben present tenim encara aquells concerts familiars que dirigia y tots recordem ab satisfacció la *Rondalla* que ell fundá y quals discipuls l' obsequiaren un dia ab una artística batuta adornada de preciosos dibuixos d' or.

Per aixó al saberse la noticia pels cassinos, cafés y cases particulars, tothom s' ha apresurat á comentar satisfactoriament y ab vera alegria, tan inesperada nova, puig alguns ignoraven que'l nostre amich se presentés á oposicions.

Com á curiositat publiquem lo fragment d'una composició que va dedicar Marquina als seus amichs de Canaries, al despedirse d'aquelles illes, de regrés á la Península als acabaments de les dos guerres qu' ha sofert l' Estat espanyol.

In Recuerdo de Canarias

Al felicitar de tot cor al novell musicó major del Batalló de Llerena, ho fem també al seu mestre nostre estimat amich D. Fernando Martínez, musicó Major del Regiment de Luchana, que tan be ha sapigut preparar al seu deixeble, l' estudiós y aplaudit compositor D. Pasqual Marquina.

E. C. H.

Tortosa, Juny 1901.

NOTICIES

Per un olvit en nostre número prop passat deixarem de consignar les notables reformes que s' han introduhit en

la compaginació de nostre valent confrere *La Veu de Catalunya* y les portades á cap en la impremta de dit diari, quina máquina pot, sense cap esforços, litar 26.000 números per hora.

Lo dia que 's va inaugurar aqueixa máquina, la única que hi ha á Espanya d' aquest nou sistema, lo popular diari catalanista publicá los retratós de tots els redactors y varios fotograbats representant la máquina y local d' impremta, los salons y oficinas de la Redacció y altres clixés reproduhint les portades d' antichs periódichs escrits en catalá.

Felicitem á *La Veu de Catalunya* per sos avensos y ens felicitem de poder tindre dins de nostra terra una maquinaria tipográfica montada ab aytals adelantos moderns.

Agrahim al senyor Alcalde la invitació que 'ns ha trasmés convidantnos á la processó del Sagrat Cor de Jesús, la qual, segons noticies, promet esser molt solemne.

Aquesta processó sortirá de la Iglesia del Seminari á les cinch y mitja ó siga després de la funció que 'l Apostolat de la Oració dedica al Sagrat Chor de Jesús Sagramentat.

Lo pendó ha sigut confiat á nostra primera Autoritat, qui ha oferit les borles al lltm. Sr. Marqués de Bellet y al senyor Tinent Coronel d'aquesta plassa.

Victima de llarga y penosa malaltia ha mort en un dels establiments de banys de Biscaya, nostre distingit amich D. Emili Fernandez y Luis, Registrador de la Propietat d' aquest partit.

Lo senyor Fernandez y Luis va cursá la carrera d' Advocat á Barcelona desde ahont passá á la Direcció General de Registres. Degut á sa ilustració vastíssima al poch temps guanyá un Registre de la provincia de Madrid, ahont estigué dos anys cumplits. Després passá al de Sueca y desd' aquest al de Tortosa.

Ha mort als 34 anys deixant un gran buyt á nostra població y en lo mes trist desconsol á sa volguda familia.

Rebi sa afligida Senyora esposa, fills y germans la expressió de nostre pesam messentit. Preguin, també, abnosaltres nostres amichs á fi de procurar lo descans de la seva ánima al altre mon.

(A. C. S.)

S'ha celebrat una reunió preparatoria al objecte de fundar á nostra ciutat una nova societat baix lo nom de Jovenut Catolica.

Lo titol ja indica lo noble fi de la mateixa.

Molt ens alegrarem de sa prompta constitució.

Lo senyor Fiscal ha ordenat al senyor Jutje d' Instrucció d' aquest partit, la reforma del auto en virtut del qual sortiren de la presó los processats pels crims del 16 d' Abril de 1899.

A poch á poch se veurán les coses clares.

L' Ajuntament d' aquesta ciutat ha acordat celebrar festes extraordinaries y fires de bestiar ab motiu de la festa major que Tortosa dedica á sa Patrona la Verge de la Cinta.

La cullita del blat ha sigut molt bona y abundant en nostres hortes.

Ab molt de gust y convensuts per la experiencia qu' ofereixen los treballs de la Societat vitícola de Barcelona recomaném ab molta eficacia los *Ceps híbrids*, productors directes ressistents per si mateixos á la filoxera y á les enfermetats que tan castigan á las vinyas sense necessitat d' acudir al sofre y als sulfats.

Qui vullga apreciar sas ventatjas y adquirir amples coneixements sobre 'l particular poden dirigirse al representant d' aquestos Ceps en tota nostra comarca D. Francesch Calbet—Corredor Real de Comers—carrer de Banys número 2, Tortosa.

A la Universitat de Barcelona han obtingut lo grau de llicenciats en Medicina y Cirugia nostres estimats amichs y paysants, los joves D. Tomás Homedes y D. Joseph Mayor.

Rebin tan bons amichs, nostra coral enhoraboná.

Ahir va debutar á la Plassa de Toros d' aquesta ciutat, la aplaudida Companyia gimnástica de Mr. Lluís, sent aplaudits tots los artistes que prengueren part en la funció, y especialment la senyoreta Amalia en los treballs sobre un fil d' arám.

Avuy tindrà lloch un' altra variada funció, ab exercicis nous.

Desde 'l dia primer de Juliol podrá 'l publich utilisar los banys de pila del *Balneari de nostra Senyora de la Esperansa* propietat del Excm. senyor don Manel Porcar y Tió.

Segons noticies, dintre de poch dies apareixerá á nostra ciutat un nou confrere anomenat *El Democrata* defensor del programa lliberal dinástich mes avansat.

Lo senyor Fiscal municipal de Tortosa nostre estimat amich D. Antoni Delsors, s' ha encarregat interinament del Registre de la propietat d' aquest partit.

Los alumnes del Col·legi de San Lluís Gonzaga, d' aquesta ciutat, que en los exámens celebrats últimament á Tarragona han obtingut la nota de *Sobresalient*, que equival als antichs *Premis*, y dona com aquets dret á la *Matricula d' honor*, son los següents:

«*Llatí y Castellá 1.*—D. Ramón Queralt y Rosell.—D. Ignaci Tallada y Cachot.

Llatí y Castellá 2.—D. Ramón Martí y Zaragoza.—D. Gerardo Delmás y Demetz.—D. Enrique Bucardo y Navarro.—D. Secundino Sabaté y Barjau.

Geografia Astronomica y Física.—Don Manel Piñol y Navarro.—D. Ignaci Tallada y Cachot.—D. Fernando Verges y Freixa.—D. Felip Tallada y Cachot.

Historia y Geografia política 1.—Don Ramón Martí y Zaragoza.

Historia y Geografia política 2.—Don Joseph M.ª Vergés y Freixa.

Principis de Aritmética.—D. Manel Piñol y Navarro.—D. Salvador Bau y Vergés.—D. Fernando Vergés y Freixa.

Aritmética y Algebra.—D. Joan Bautista Ferré y Traginer.—D. Joseph Maria Vergés y Freixa.

Preceptiva literaria 1.—D. Joan Bautista Ferré y Traginer.—D. Ismael Garcia y Blanch.

Llengua francesa 2. Curs.—D. Jo-

seph M.ª Vergés y Freixa.—D. Joan Bta. Ferré y Traginer.—D. Joan Pla y Cordoba.—D. Ismael Garcia y Blanch.—D. Esteve Catalá y Grau.

Retórica y Poética.—D. Joseph Vicente Usó y Latorre.—D. Estanislao Ferrer y Ferrer.

Física y Química.—D. Joseph Vicente Usó y Latorre.

Psicologia Llógica y Etica.—D. Narcis Aloguin y Benedito.—D. Gaspar Foix y Bosch.—D. Joseph Domenech y Amposta.

Agricultura.—D. Gaspar Foix y Bosch.—D. Narcis Aloguin y Benedito.

Los alumnes del mateix Col·legi que han obtingut lo grau de Batxiller, son:

D. Narcis Aloguin y Benedito.—Don Joseph Domenech y Amposta.—D. Gaspar Foix y Bosch.—D. Salvador Brunet y Sala.—D. Joaquim Celma y Barberán.—D. Manel Crespo y Monserrat.—Don

Vicent Chillida y Mañes.—D. Diego Homedes y Amigo de Ibero.—D. Joseph Marqués y Escardó.—D. Enrich Matheu y Mayor.—D. Francesch Oriol y Llasat.—D. Pere Piñana y Gas.—D. Joan Piquer y Valenzuela.—D. Joseph Sabaté y Calderó.—D. Lluís Tallada y Cachot.—D. Emili Tudó y Ferrando.

Los tres primers ab la nota de *Sobresalient*.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA

Diumenge, dia 30, La Conmemoració de Sant Pau.—Dilluns, 1er de Juliol, Sant Galo.—Dimars, 2, La Visitació de Nostra Senyora.—Dimecres, 3, Sant Trifo.—Dijous, 4, Sant Laureano.—Divendres, 5, Sant Miquel dels Sants.—Dissapte, 6, Sant Isaias.

PASSA - TEMPS

JEROGLIFICH

PISAT × LI canó escopeta

CHARADAS RÁPIDAS

1.^a

La primera es animal; dos-tercera proyectil. Tot supersticiós.

2.^a

La primera es animal; la segona es un poble. Tot peix.

INTRINGULIS

A A

Ab aquestas dos vocals y dos consonants formar lo nom de un carrer de Tortosa.

Les solucions al número próxim.

SOLUCIONS AL NUMERO ANTERIOR

Al jeroqlifich comprimit: *Cassola partida*.

A las charadas: *Canó y Manometre*. Al intringulis: *Angel*.

Manel Toga Munt.

Tortosa, Juny de 1901.

AVIS

Advertim als pochos suscriptors d' aquesta ciutat qu' están en descubert de més de tres mesos de suscripció, que se serveixin passar á liquidar per la imprenta d' aquest setmanari (carré de Sant Blay, 34) ó de lo contrari ens veurém precisats á no servirlos més nostre periodich.

L' Administrador.

Imp. de E. Cantero, San Blay, 34, Torto 2.

MORESO

GRAN

Botiga de calsat de totes classes

SABATES Y BOTINES D' ISTIU

Confecció esmerada pera 'ls que tenen los peus delicats.

Casa fundada l' any 1866.—Preus fixos.
Ventes al contat.

PLASSA DE LA SEU Y ARCH DEL ROMEU.—TORTOSA

ARTHUR MESTRE

Gran surtit de Petaques, Paraygues, Pipes.
Parassols. Bastons. Colls. Punys. Mitjes. Mitjons.
Joguets. Puntilles. Brodats. Perfumeria.
Acordeons. Objectes pera regalos
y tota classe d' articles pera barbers.

GRAN SURTIT DE QUARTINES JAPONESES
EN CARTÓ DE TOTES MIDES Y
VENTALLS DE TOTES CLASSES.
CORBATES, QUINCALLA, GUANTS, ETC.

Carrés d' En Carbó, 11 y 13 y Pescadors, 1
TORTOSA

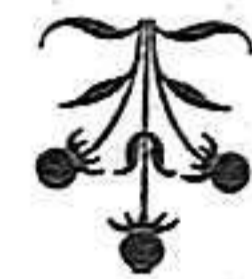
LLIBRERÍA,
COMISSIONS Y REPRESENTACIONES

← DE →

D. Obdulio Rodriguez

Carré de Moncada, 1

TORTOSA

(Lloch disponible)

LA CHERTOLINA

XOCOLATE

Y

LLEGITIM

TURRÓ

DE

CHERTA

Joseph Ricart

CHERTA (Tarragona)

IMPRESMPTA DE E. Cantero y Hernandez

IMPRESIONS PERA 'L COMERS: Factures; Cartes; Memorandums; Accions;
Sobres; Prospectes; Lletres; Chéchs; Pagaré; Esqueles; Circulars; Notes de preus;
Estats; Rebut; Catálechs; Talonaris; Volants; Modelació pera oficines; etc., etc.
Impresions ab tinta de copia.

CROMOTIPOGRAFIES

Títuls honorífichs
Etiquetes de totes
classes;
Invitacions;
Targetes;
Participacions de
casament;
De naixement;
De primera Missa
De Professió Rel-
ligiosa;
Recordatoris y to-
ta classe de
treballs fantasia.

Especialitat ab
impresions
artístiques sobre
sati, papé japonés
y pergamí.

Vinyetes moder-
nistes y characters
gòtich del sigle xv

Varietat en clixés
pera goigs y esca-
polaris.

Targetes visita
desde una pesseta
lo cent.

IMPRESIO DE OBRES DE TEXT: Periodichs; Revistes; Memories; Reglaments;
Follets; Obres científiques y Literaries, etc., etc.

Esqueles defunció. — Impresos ab tinta blanca sobre papé negre ó cartolina.
Treballs artístichs á varies tintes. — Cromos pera felicitacions y Carnets pera
festes y menús. — Impresió de targetes postals.

TIMBRES DE GOMA.—PLANXES DE FERRO ESMALTAT

Timbres de caoutchouc. — Tintes pera sellá. — Tampons,
Caixes, Montures, etc. etc.

Carré de San Blay, 34. — Tortosa

Hipofcsfits CLIMENT

marca

SALUT

Cura l' Anemia; Tisis, Debilitat;
Desminjament y l'scrofulisme.

Demaneu l' aixarop marca SALUT,
únich aprobat per la
Real Academia de Medecina.

Farmacia Vergés, Carré de la Rosa
TORTOSA

FÁBRICA DE
OBRA REFRACTARIA DE
Joseph Cervera

Caputxins—Tortosa

Aquesta fábrica esta montada com
totes les millors de Catalunya y Va-
lencia, havent adquirit lo seu ducnyo

UNA GRAN PREMPSA

pera la fabricació de tota classe d' ob-
jectes de terra refractaria.

GRAN FÁBRICA DE BEGUDES GASEOSAS DE ENRICH ZARAGOZA

Carré de S. Blay 11. Tortosa

PRODUCTES ELABORATS AB LO BICARBONAT DE SOSA PUR

Géneros existents

Llimonades gaseoses, fetes ab lo bicarbonat
de sosa pur, classe 1.^a
Id. id. fetes ab tots los altres sistem es, clas-
se 2.^a

Zarparrilla de essencia pura, classe 1.^a
Id. id. 2.^a

Brea Munera ab essencia, classe 1.^a

Cervesa alemana tónica y de gran puresa.

Cerveses estrangeres de totes classes.

Se fabrica l' Amer-Picón; Absenta., Vitter,
Vermouts etc. etc. y tota classe de be-
gudes refrescants.